

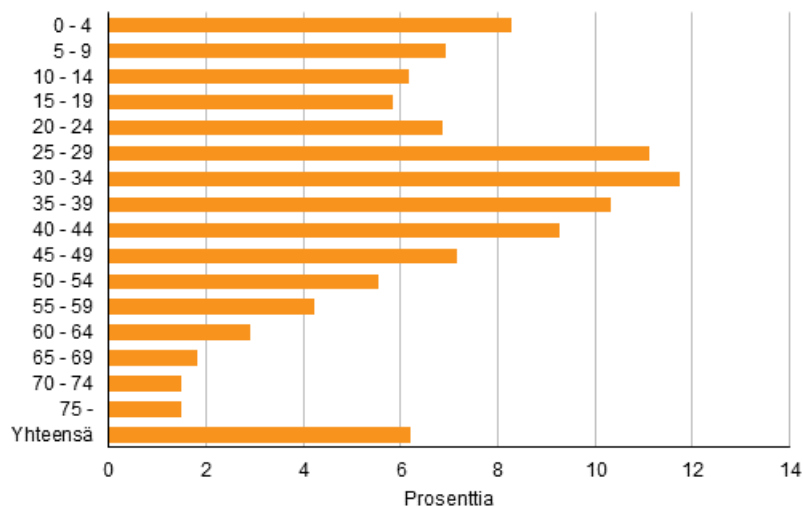
Väestörakenne 2015

Vuosikatsaus

Joka kymmenes 25–44-vuotias on ulkomaalaistaustainen

Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Suomessa vakituisesti vuoden 2015 lopussa asuneista 25–44-vuotiaista henkilöistä joka kymmenes oli ulkomaalaistaustainen. Pääkaupunkiseudulla 25–44-vuotiaista jo joka viides oli ulkomaalaistaustainen.

Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä iän mukaan 31.12.2015

Kaikkiaan Suomessa asui vuoden 2015 lopussa vakituisesti 339 925 ulkomaalaistaustaista henkilöä, mikä on 6,2 prosenttia väestöstä. Ensimmäisen polven eli ulkomailla syntyneitä heistä oli 286 803 henkilöä ja Suomessa syntyneitä eli toisen polven 53 122.

Lisää tietoa [ulkomaalaistaustaisista](#) ja maahanmuuttajataustaisesta väestöstä löydät Tilastokeskuksen teemasivustolta [Maahanmuuttajat ja kotoutuminen](#).

Pääkaupunkiseudun alle kouluikäisistä joka viides on ulkomaalaistaustainen

Alle kouluikäisistä (0–6-vuotiaat) ulkomaalaistaustaisten osuus oli vuoden 2015 lopussa 7,9 prosenttia. Pääkaupunkiseudulla alle kouluikäisistä jo joka viides on ulkomaalaistaustainen. Kaikista

ulkomaalaistaustaisista henkilöistä yli puolet asui Uudellamaalla. Toisen polven ulkomaalaistaustaisista Uudellamaalla asui 61 prosenttia.

Kunnittain tarkasteltuna ulkomaalaistaustaisten henkilöiden osuus oli Manner-Suomen kunnista korkein Vantaalla, 15,8 prosenttia sekä Espoossa ja Helsingissä, 14,3 prosenttia.

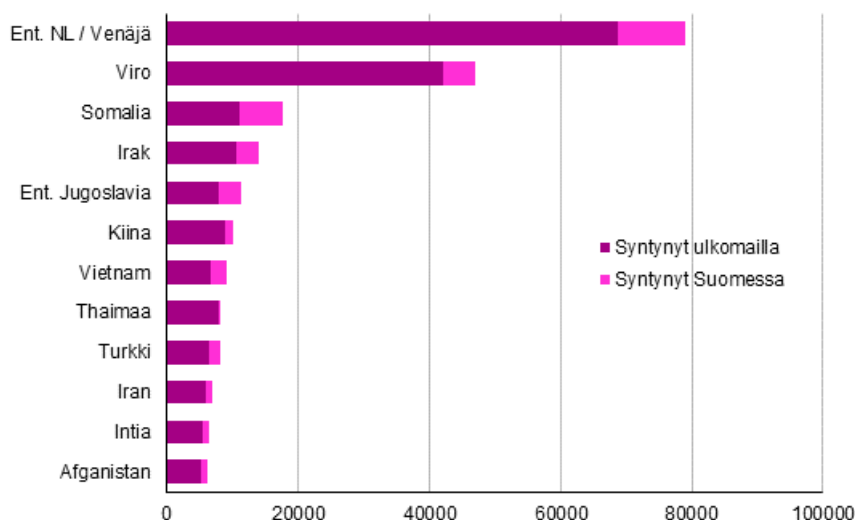
Ulkomaalaistaustaisista 57 prosenttia eurooppalaistaustaisia

Maanosittain tarkasteltuna kaikista ulkomaalaistaustaisista henkilöistä 57 prosenttia oli taustaltaan eurooppalaisia. Toiseksi suurin ryhmä olivat aasialaistaustaiset, joiden osuus oli 25 prosenttia, ja kolmanneksi suurin afrikkalaistaustaiset, joita oli 13 prosenttia.

Ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista eurooppalaisten osuus oli 59 prosenttia, aasialaisten osuus 25 prosenttia ja afrikkalaisten osuus 11 prosenttia. Suomessa syntyneistä ulkomaalaistaustaisista henkilöistä eurooppalaisten osuus oli 49 prosenttia, aasialaisten osuus 25 prosenttia ja afrikkalaisten osuus 22 prosenttia.

Ulkomaalaistaustaisista selvästi suurin ryhmä ovat henkilöt, joiden taustamaa on entinen Neuvostoliitto tai Venäjä. Heitä oli Suomessa vuoden 2015 lopussa 79 016 henkilöä, mikä on 23 prosenttia kaikista ulkomaalaistaustaisista. Seuraavaksi suurimmat ryhmät olivat virolaistaustaiset, 46 960 henkilöä, somalialaistaustaiset, 17 761 henkilöä ja irakilastaustaiset, 13 967 henkilöä.

Suurimmat ulkomaalaistaustaiset ryhmät Suomen väestössä 31.12.2015

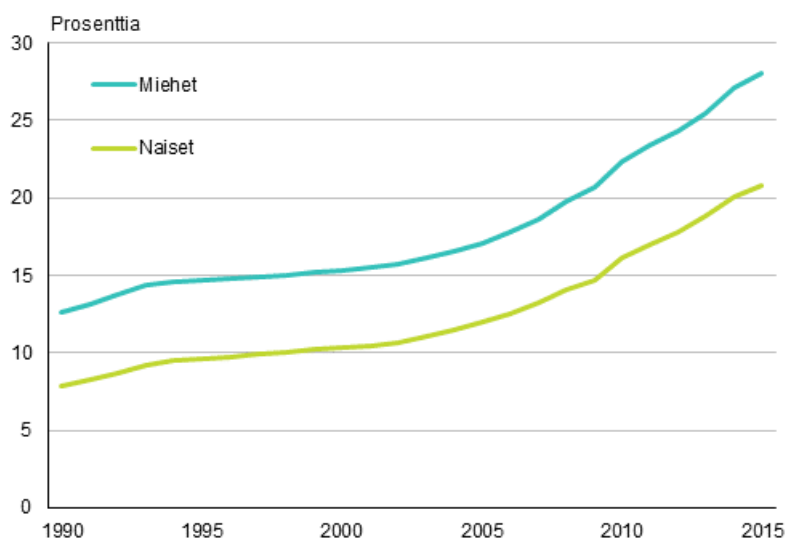

Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomia jo yli 1,3 miljoonaa

Väestötietojärjestelmässä on tieto siitä, mikäli henkilö on jonkin Suomessa rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan jäsen. Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien henkilöiden määrä ylitti miljoonan rajan vuonna 2010. Vuoden 2015 lopussa uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien määrä on noussut jo yli 1,3 miljoonaan.

Joka neljäs suomalainen ei ole minkään Suomessa rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan jäsen. Miehistä uskontokuntiin kuulumattomien osuus oli 28 prosenttia ja naisista 21 prosenttia.

Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien osuus sukupuolen mukaan 1990–2015

Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien osuus korkein Uudellamaalla, matalin Etelä-Pohjanmaalla

Myös alueelliset erot uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumisessa ovat varsin suuria. Uudenmaan maakunnassa uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomia oli 34 prosenttia väestöstä, Etelä-Pohjanmaalla vastaava osuus oli 12 prosenttia.

Suomessa asuvista vieraskielistä henkilöistä 84 prosenttia ei ole minkään Suomessa rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan jäsen.

Vuoden 2015 lopussa 73 prosenttia väestöstä kuului Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon. Ortodoksisen kirkkokunnan jäseniä oli yksi prosentti ja muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvia 1,6 prosenttia väestöstä. Vuonna 1980 väestöstä 90 prosenttia kuului Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Naimisissa olevat naiset avioliiton keston ja järjestysluvun mukaan 31.12.2015.....	5
Liitetaulukko 2. 15–80 -vuotiaat naiset iän ja elävänä syntyneiden lasten määrän mukaan 31.12.2015.....	6
Liitetaulukko 3. 15–80-vuotiaat miehet iän ja elävänä syntyneiden lasten määrän mukaan 31.12.2015.....	6
Liitetaulukko 4. Naiset iän, lasten määrän ja synnyttäneiden osuuden mukaan 31.12.2015.....	7
Liitetaulukko 5. Miehet iän, lasten määrän ja isien osuuden mukaan 31.12.2015.....	7
Liitetaulukko 6. Väestö uskonnollisen yhdiskunnan mukaan 2000–2015.....	8

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Ruotsinkielisten ja vieraskielisten osuus väestöstä 1900–2015.....	9
Liitekuvio 2. Suomen kansalaiset, joilla kaksoiskansalaisuus 2000-2015.....	9
Laatuseloste: Väestörakenne 2015.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Naimisissa olevat naiset avioliiton keston ja järjestysluvun mukaan 31.12.2015

Avioliiton kesto	Avioliiton järjestysluku							
	Yhteensä	1	2	3	4	5	6-	Tuntematon
Yhteensä	1 000 704	869 886	114 495	12 376	1 568	246	73	2 060
0	25 407	19 052	5 203	926	168	37	21	-
1	25 722	19 760	4 932	826	160	36	8	-
2	25 750	19 961	4 905	724	132	20	8	-
3	28 713	22 129	5 600	841	111	21	11	-
4	27 276	21 122	5 216	788	123	19	8	-
0-4	132 868	102 024	25 856	4 105	694	133	56	-
5	27 618	21 756	4 998	742	110	11	1	-
6	26 620	20 840	5 000	670	92	16	2	-
7	26 889	21 230	4 908	653	77	18	3	-
8	24 993	19 695	4 636	581	65	14	2	-
9	23 068	18 223	4 241	545	54	4	1	-
5-9	129 188	101 744	23 783	3 191	398	63	9	-
10	23 121	18 403	4 218	433	57	9	1	-
11	22 367	17 638	4 197	472	52	7	1	-
12	19 601	15 691	3 485	373	45	5	2	-
13	19 689	15 767	3 472	397	45	7	1	-
14	17 777	14 272	3 096	365	40	3	1	-
10-14	102 555	81 771	18 468	2 040	239	31	6	-
15-19	80 797	66 096	13 190	1 283	132	9	1	86
20-24	71 472	61 784	8 844	689	47	5	-	103
25-29	68 363	60 747	6 951	465	27	3	-	170
30-34	73 307	66 272	6 399	300	10	-	-	326
35-39	74 934	69 428	5 062	165	13	2	1	263
40-44	81 178	77 753	3 017	77	4	-	-	327
45-49	78 279	76 655	1 510	31	3	-	-	80
50-54	54 483	53 554	872	20	1	-	-	36
55-59	32 917	32 525	364	8	-	-	-	20
60-64	15 076	14 938	128	1	-	-	-	9
65-69	3 791	3 750	37	-	-	-	-	4
70-	259	256	3	-	-	-	-	-
Tuntematon	1 237	589	11	1	-	-	-	636

Liitetaulukko 2. 15–80 -vuotiaat naiset iän ja elävänä syntyneiden lasten määrän mukaan 31.12.2015

Ikä	Elävänä syntyneiden lasten lukumäärä									
	Naisia yhteensä	0	1	2	3	4	5	6	7	8-
15–80	2 181 419	742 460	351 776	633 505	309 488	95 597	27 162	9 652	4 312	7 467
15–19	147 120	146 162	905	51	2	-	-	-	-	-
20–24	165 884	148 031	12 836	4 239	677	95	6	-	-	-
25–29	166 960	111 253	28 358	19 746	5 484	1 490	451	130	37	11
30–34	173 017	68 043	36 784	45 055	16 146	4 406	1 382	628	313	260
35–39	168 005	41 270	30 346	57 847	26 349	7 480	2 400	964	502	847
40–44	155 047	31 507	26 022	55 089	28 345	8 736	2 732	1 056	524	1 036
45–49	173 099	34 091	28 382	61 439	33 110	10 436	3 047	1 109	509	976
50–54	186 362	34 724	29 734	66 243	37 948	11 893	3 309	1 081	485	945
55–59	185 658	31 907	31 066	67 651	38 068	11 802	2 973	962	412	817
60–64	190 243	30 180	35 748	74 066	35 800	10 120	2 507	752	334	736
65–69	198 011	28 288	41 080	79 966	34 708	9 860	2 343	744	306	716
70–74	140 045	18 897	28 283	55 621	25 618	8 015	2 111	686	283	531
75–79	112 220	15 373	19 198	40 118	22 978	9 297	3 111	1 178	479	488
80	19 748	2 734	3 034	6 374	4 255	1 967	790	362	128	104

Liitetaulukko 3. 15–80-vuotiaat miehet iän ja elävänä syntyneiden lasten määrän mukaan 31.12.2015

Ikä	Elävänä syntyneiden lasten lukumäärä									
	Miehiä yhteensä	0	1	2	3	4	5	6	7	8-
15–80	2 159 932	920 113	307 444	543 041	263 695	82 182	24 178	8 545	3 726	7 008
15–19	154 051	153 730	310	11	-	-	-	-	-	-
20–24	173 332	164 770	6 653	1 634	237	34	4	-	-	-
25–29	175 568	139 024	21 496	11 418	2 671	661	227	49	17	5
30–34	183 915	99 924	35 387	33 932	10 460	2 592	847	424	203	146
35–39	177 811	65 129	32 231	51 093	20 538	5 472	1 641	678	376	653
40–44	162 832	48 375	26 716	51 487	24 686	7 251	2 178	824	407	908
45–49	177 270	49 305	27 822	55 494	29 389	9 656	3 050	1 116	465	973
50–54	188 139	49 161	27 813	59 814	34 025	11 111	3 554	1 192	518	951
55–59	182 452	44 327	26 880	59 515	34 572	11 523	3 203	1 092	448	892
60–64	181 417	38 984	29 179	63 565	33 771	10 708	2 964	1 026	409	811
65–69	183 252	33 318	33 276	70 129	32 168	9 774	2 640	834	343	770
70–74	121 120	19 030	22 793	47 752	21 801	6 619	1 798	607	239	481
75–79	84 974	13 005	14 651	32 266	16 563	5 655	1 680	565	242	347
80	13 799	2 031	2 237	4 931	2 814	1 126	392	138	59	71

Liitetaulukko 4. Naiset iän, lasten määrän ja synnyttäneiden osuuden mukaan 31.12.2015

Ikä	Naisia yhteensä	Elävänä syntyneitä lapsia yhteensä	Lapsia naista kohden	Synnyttäneitä naisia yhteensä	Synnyttäneiden osuus ikäluokasta	Lapsia synnyttäneitä kohden
15–80	2 181 419	3 229 027	1.48	1 438 959	66.0	2.24
15–19	147 120	1 013	0.01	958	0.7	1.06
20–24	165 884	23 755	0.14	17 853	10.8	1.33
25–29	166 960	93 646	0.56	55 707	33.4	1.68
30–34	173 017	208 047	1.20	104 974	60.7	1.98
35–39	168 005	284 139	1.69	126 735	75.4	2.24
40–44	155 047	290 080	1.87	123 540	79.7	2.35
45–49	173 099	327 766	1.89	139 008	80.3	2.36
50–54	186 362	359 932	1.93	151 638	81.4	2.37
55–59	185 658	359 793	1.94	153 751	82.8	2.34
60–64	190 243	359 048	1.89	160 063	84.1	2.24
65–69	198 011	370 446	1.87	169 723	85.7	2.18
70–74	140 045	270 621	1.93	121 148	86.5	2.23
75–79	112 220	236 341	2.11	96 847	86.3	2.44
80	19 748	44 400	2.25	17 014	86.2	2.61

Liitetaulukko 5. Miehet iän, lasten määrän ja isien osuuden mukaan 31.12.2015

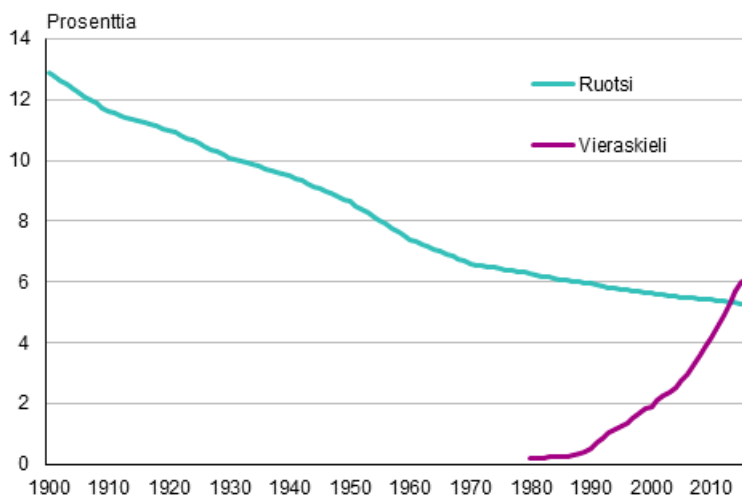
Ikä	Miehiä yhteensä	Elävänä syntyneitä lapsia yhteensä	Lapsia miestä kohden	Miehiä, joilla lapsia yhteensä	Lapsia saaneiden osuus ikäluokasta	Lapsia isää kohden
15–80	2 159 932	2 782 658	1.29	1 239 819	57.4	2.24
15–19	154 051	332	0.00	321	0.2	1.03
20–24	173 332	10 788	0.06	8 562	4.9	1.26
25–29	175 568	56 578	0.32	36 544	20.8	1.55
30–34	183 915	154 438	0.84	83 991	45.7	1.84
35–39	177 811	238 752	1.34	112 682	63.4	2.12
40–44	162 832	260 356	1.60	114 457	70.3	2.27
45–49	177 270	300 665	1.70	127 965	72.2	2.35
50–54	188 139	332 368	1.77	138 978	73.9	2.39
55–59	182 452	330 691	1.81	138 125	75.7	2.39
60–64	181 417	332 859	1.83	142 433	78.5	2.34
65–69	183 252	337 926	1.84	149 934	81.8	2.25
70–74	121 120	229 532	1.90	102 090	84.3	2.25
75–79	84 974	168 457	1.98	71 969	84.7	2.34
80	13 799	28 916	2.10	11 768	85.3	2.46

Liitetaulukko 6. Väestö uskonnollisen yhdyskunnan mukaan 2000–2015

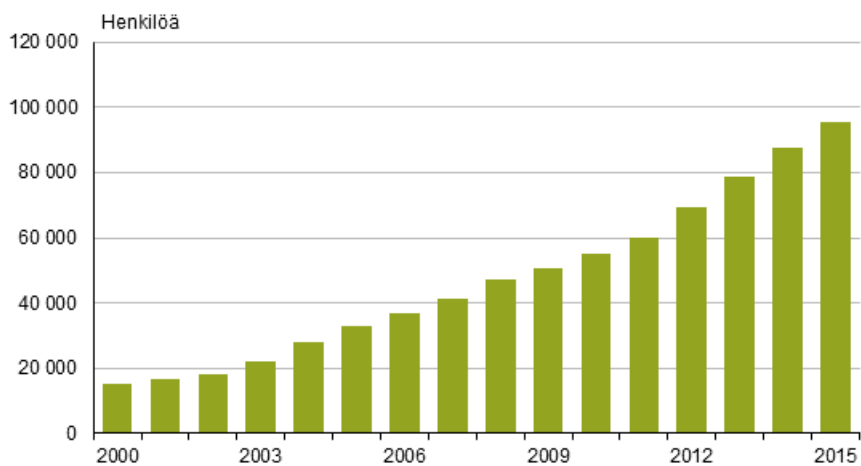
Uskonnollinen yhdyskunta	Vuosi							
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
YHTEENSÄ	5 181 115	5 255 580	5 375 276	5 401 267	5 426 674	5 451 270	5 471 753	5 487 308
ALKUPERÄISUSKONNOT JA UUSPAKANUUS	-	-	-	-	-	-	29	35
BUDDHALAISUUS	26	68	509	509	538	877	887	956
HINDULAISUUS	37	66	91	98	96	127	300	324
ISLAM	1 201	4 239	9 393	10 088	10 596	11 125	12 327	13 289
JUUTALAISUUS	1 157	1 184	1 208	1 198	1 188	1 170	1 145	1 133
KRISTINUSKO	4 496 227	4 466 126	4 308 342	4 278 219	4 251 545	4 211 277	4 147 658	4 112 681
Adventismi	4 316	4 015	3 648	3 553	3 474	3 413	3 429	3 458
Anglikaaniset kirkot	95	93	88	84	91	116	138	151
Baptismi	2 436	2 470	2 419	2 383	2 395	2 373	2 585	2 657
Evangelisluterilaiset vapaaseurakunnat	1 033	1 031	994	984	980	984	987	977
Helluntailaisuus	20	1 992	6 312	6 909	7 477	7 855	8 402	8 762
Katolinen kirkko	7 227	8 446	10 640	11 091	11 530	11 994	12 554	13 069
Metodistikirkot	1 260	1 256	1 301	1 342	1 352	1 400	1 413	1 415
Ortodoksiset kirkot	56 807	59 558	60 851	61 183	61 506	61 608	61 574	61 690
Suomen evangelis-luterilainen kirkko	4 409 576	4 373 556	4 207 192	4 175 443	4 147 371	4 106 025	4 040 787	4 004 369
Vapaakirkot	13 429	13 663	14 485	14 789	14 932	15 064	15 191	15 409
Muut kristilliset	28	46	412	458	437	445	598	724
MUUT USKONTOKUNNAT	22 488	22 375	23 304	23 183	22 981	23 007	22 949	22 784
Bahá'í yhdyskunnat	469	523	568	560	557	566	666	670
Jehovan todistajat	18 492	18 329	19 094	19 001	18 826	18 697	18 467	18 286
Myöh. Aik. Pyhien Jeesuksen Kr. Kirkko	3 307	3 301	3 225	3 208	3 181	3 282	3 284	3 259
Suomen Kristityhteisö	71	78	275	275	280	283	286	290
Vapaa katolinen kirkko	144	137	135	132	130	135	134	139
Muut	5	7	7	7	7	44	112	140
USKONTOKUNTIIN KUULUMATTOMAT	659 979	761 522	1 032 429	1 087 972	1 139 730	1 203 687	1 286 458	1 336 106

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Ruotsinkielisten ja vieraskielisten osuus väestöstä 1900–2015

Liitekuvio 2. Suomen kansalaiset, joilla kaksoiskansalaisuus 2000-2015

Laatuseloste: Väestörakenne 2015

1. Tilastotietojen relevanssi

Väestörakennetilasto kuvaa Suomessa vuoden viimeisenä päivänä asunutta väestöä.

Väestörekisterikeskus ja maistraatit pitävät yllä Suomen väestötietojärjestelmää. Suomen viimeinen henkikirjoitus tehtiin 1.1.1989. Sen jälkeen väestötietojärjestelmää on päivitetty muutosilmoituksin. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (21.8.2009/661). Päättyneen vuoden väestönmuutosilmoituksia odotetaan tammikuun viimeiseen päivään asti. Väestörekisterikeskus toimittaa Tilastokeskukselle helmikuun alussa vuodenvaihteen väestön tiedot.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös väestötilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot väestötilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-580-16).

Käsitteet

Asuinpaikalla tarkoitetaan sen asunnon sijaintia, jossa henkilö oli kirjoilla vuoden viimeisenä päivänä. Nykyinen kotikuntalaki antaa henkilölle mahdollisuuden vapaasti valita vakinaisen asuinpaikkansa. Esim. opiskelijat voivat halutessaan olla kirjoilla opiskelu-paikkakunnallaan. Myös asunnottomat kuuluvat kunnassa vakinaisesti asuvaan väestöön.

Henkilöllä voi vakinaisen asuinpaikan lisäksi olla tilapäinen asuinpaikka asunnossa, jossa hän ilmoituksensa mukaan asuu tilapäisesti vähintään kolme kuukautta. Tilastot tehdään vain vakinaisen asuinpaikan mukaan. Tieto henkilön asuinpaikasta on saatu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä.

Ikä tarkoittaa henkilön ikää kokonaisina vuosina vuoden viimeisenä päivänä. Tieto on saatu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä.

Kansalaisuus on yksilön ja valtion välinen lainsäädännöllinen side, joka määrittää yksilön aseman valtiossa ja jolla määritetään yksilön ja valtion välisiä keskeisiä oikeuksia ja velvollisuuksia (Kansalaisuuslaki, 359/2003). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut.

Kansalaisuusluokituksessa käytetään ISO 3166 -standardia.

Keskiväkiluku on vuoden alun ja vuoden lopun väestömäärän aritmeettinen keskiarvo.

Kieli tallennetaan väestötietojärjestelmään samalla kun vanhemmat ilmoittavat syntyneelle lapselle nimen ja uskontokunnan. Kieli säilyy samana, ellei sitä erikseen muuteta. Niille vuoden lopulla syntyneille vauvoille, joille ei tammikuun aikana ole ilmoitettu väestötietojärjestelmään nimeä, kieltä ja uskontoa, viedään vuodenvaihteen tilastoon kieleksi ja uskonnoksi äidin kieli ja uskonto. Seuraavan vuoden tilastossa tieto on täsmäntynyt ilmoituksen saavuttua. Kielitieto voi muuttua kaksikielisten perheiden lapsilla, joille saatetaan merkitä väestötietojärjestelmään kieleksi isän kieli.

Vuoden 2012 Väestötietojärjestelmän luotettavuustutkimuksessa noin 9 000 työikäiseltä henkilöltä kysyttiin, onko heidän väestötietojärjestelmään merkitty äidinkieltensä oikea. Tieto oli oikein 99,7 prosentilla vastanneista.

Väestörekisterikeskus on siirtynyt kielikoodauksessa vuoden 1999 aikana ISO 639 -standardiin. Tilastokeskus on saanut vuodesta 1999 lähtien Väestörekisterikeskukselta kielet valmiiksi koodattuina (ISO 639-1) ja koodaamattomat kielet selväkielisinä. Selväkielisistä kielten nimistä löytyi paljon koodaantuvia kieliä hieman väärin kirjoitettuna tai ruotsinkielellä. Näille kielille on annettu Tilastokeskuksessa koodi. Aikaisempina vuosina Tilastokeskus on koodannut kaikki vieraat kielet selväkielisistä nimistä ja antanut koodin kielelle, jos sillä on Suomessa ollut noin 15 puhujaa.

Siviilisäätyluokitus on seuraava:

- naimaton
- naimisissa
- eronnut
- leski
- rekisteröidyssä parisuhteessa
- eronnut rekisteröidystä parisuhteesta
- leski rekisteröidyn parisuhteen jälkeen

Vuonna 2015 oli väestötietojärjestelmässä 60 700 henkeä ilman tietoa siviilisäädystä. He olivat maahanmuuttajia, joiden siviilisäätystä ei oltu pystytty varmentamaan. Tilastoja varten heistä lapsettomat henkilöt koodattiin naimattomiksi ja jos henkilöllä oli lapsia, hänen puuttuva siviilisäätynsä muutettiin eronneeksi.

Syntymämaa määräytyy sen mukaan, mikä on ollut äidin vakituinen kotimaa lapsen syntymähetkellä. Siten esimerkiksi ennen Viron itsenäistymistä syntyneillä virolaisilla maahanmuuttajilla syntymämaa on Neuvostoliitto. Samoin Suomen luovuttamilla alueilla syntyneiden syntymämaa on Suomi, vaikka alue ei enää kuulu Suomelle. Syntymämaa tulee syntymäajankohdan valtiorakenteen mukaisena. Syntymämaan koodauksessa käytetään ISO 3166 –standardia.

Syntyperä ja taustamaa

Tilastokeskus on vuoden 2012 aikana ottanut käyttöön uuden syntyperä-luokituksen. Samantyyppinen luokitus on jo käytössä muissa Pohjoismaissa. Syntyperä ja taustamaa määräytyvät henkilön vanhempien syntymävaltiotiedon perusteella. Syntyperä-luokituksen avulla on helposti eriteltävissä ulkomailla ja Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset henkilöt.

Väestörekisterikeskuksen Väestötietojärjestelmään ei ole viety ennen vuotta 1964 kuolleiden henkilöiden tietoja. Suomen väestössä on vajaat 900 000 Suomessa syntyneitä henkilöä, joiden kummankaan vanhempien syntymävaltiota ei tiedetä, koska näiden henkilöiden vanhemmat ovat kuolleet ennen Väestötietojärjestelmän perustamista. Suomessa ennen vuotta 1970 syntyneiden henkilöiden, joiden vanhemmista ei ole tietoa, on päätelty olevan suomalaistaustaisia, mikäli he puhuvat äidinkielenään kotimaista kieltä (suomi, ruotsi, saame). Suomalaistaustaisia ovat myös kaikki ne henkilöt, joilla vähintään toinen vanhemmista on syntynyt Suomessa. Kaikilla suomalaistaustaisilla henkilöillä taustamaa on Suomi.

Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisia ovat myös ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole tietoa Väestötietojärjestelmässä. Suomessa ennen vuotta 1970 syntyneiden ja äidinkieltään vieraskielisten henkilöiden on päätelty olevan ulkomaistaustaisia samoin kuin vuonna 1970 tai sen jälkeen Suomessa syntyneiden henkilöiden, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole Väestötietojärjestelmässä tietoa.

Mikäli henkilön molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on taustamaa ensisijaisesti biologisen äidin syntymävaltio. Jos henkilöllä on vain tieto ulkomailla syntyneestä isästä, on taustamaa isän syntymävaltio. Jos kummankaan vanhemman syntymävaltiosta ei ole tietoa, on taustamaa ulkomailla syntyneiden henkilöiden osalta henkilön oma syntymävaltio. Suomessa syntyneiden henkilöiden, joiden vanhemmista ei ole tietoa, ja joiden on päätelty olevan ulkomaalaistaustaisia, taustamaa on tuntematon.

Ulkomailla adoptoitujen lasten osalta ottovanhemmat rinnastetaan biologisiksi vanhemmiksi. Näin ollen katsotaan, että Suomessa syntyneiden henkilöiden ulkomailla adoptoitu lapsi on suomalaistaustainen ja taustamaa on siten Suomi.

Taajama on rakennustihentymä, jossa on vähintään 200 asukasta. Rajauksen perustana on edellisen vuoden lopun väestötieto. Taajamat määritellään ja rajataan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa paikkatietomenetelmin, joissa käytetään Tilastokeskuksen 250m x 250m–ruutuaineiston rakennus- ja väestötietoja. Määrittelyssä tarkastellaan rakennuksia sisältävien ruutujen ja niiden naapuriruutujen väestömäärää sekä rakennusten määrää ja niiden kerrosalaa. Määrittelyssä syntyneistä yhtenäisistä rakennustihentymistä valitaan ne, joissa on vähintään 200 asukasta.

Tilastollinen kuntaryhmitys on Tilastokeskuksessa kehitetty luokitus, joka korvaa kuntien tilastoinnin kaupunkeihin ja muihin kuntiin. Luokitus on ollut käytössä vuodesta 1989 lähtien. Tämä luokitus erottelee kuntia kaupunkimaisuuden ja maaseutumaisuuden mukaan paremmin kuin hallinnollinen jako kaupunkeihin ja muihin kuntiin.

Kuntaryhmityksessä kunnat ryhmitellään taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kolmeen luokkaan:

1. Kaupunkimaiset kunnat
2. Taajaan asutut kunnat
3. Maaseutumaiset kunnat

Kaupunkimaisiin kuntiin luetaan ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.

Taajaan asuttuja kuntia ovat puolestaan ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000, mutta alle 15 000.

Maaseutumaisiin kuntiin kuuluvat ne kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 sekä ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Luokitus on päivitetty vuoden 2015 taajamarajatietojen pohjalta.

Uskonnollisen yhdyskunnan tieto saadaan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä. Lapselle ilmoitetaan väestötietojärjestelmään nimenannon yhteydessä uskontokunta. Tieto pysyy samana, ellei sitä erikseen ilmoittamalla muuteta.

Uusi Uskonnonvapauslaki (453/2003) astui voimaan 1.8.2003. Uusi laki mahdollisti henkilön kuulumisen useampaan uskonnolliseen yhdyskuntaan samanaikaisesti kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen. Siirtymäaika päättyi 1.8.2006, jonka jälkeen uskonnolliset yhdyskunnat päättävät itse, voivatko niiden jäsenet kuulua myös muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin. Mikäli henkilö on useamman kuin yhden uskonnollisen yhdyskunnan jäsen, on henkilö Tilastokeskuksen uskonnollisten yhdyskuntien tilastossa mukana sen uskonnollisen yhdyskunnan jäsenmäärässä, johon hän on ensiksi liittynyt. Tällaiset henkilöt puuttuvat sen uskonnollisen yhdyskunnan jäsenmäärästä, johon he ovat liittyneet ollessaan jo jonkin muun uskonnollisen yhdyskunnan jäsen.

Uskontokuntatilastot tehdään vain Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteriin merkittyihin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvista henkilöistä. Uskonnollisen yhdyskunnan voi Suomessa perustaa vähintään 20 täysi-ikäistä henkilöä (uskonnonvapauslaki 453/2003).

Niille vuoden lopulla syntyneille vauvoille, joille ei tammikuun aikana ole ilmoitettu väestötietojärjestelmään nimeä, kieltä ja uskontoa, viedään vuodenvaihteen tilastoon uskonnoksi äidin uskonto. Seuraavan vuoden tilastossa tieto on täsmäntynyt ilmoituksen saavuttua.

Ulkomaalaisten osalta uskontokuntatieto ei anna oikeaa kuvaa. Kaikki heidän uskonnolliset yhdyskuntansa eivät ole Patentti- ja rekisterihallituksen rekisterissä eivätkä kaikki uskonnon harjoittajat liity seurakuntiin. Vuoden 2015 lopussa Suomessa asuvista vieraskielisistä henkilöistä 84 prosenttia ei väestötietojärjestelmän mukaan kuulunut mihinkään rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan.

Uskontokuntatieto on erittäin arkaluonteiseksi määritelty tieto. Maakunnittain voidaan julkistaa vain vähintään 5 ja kunnittain vähintään 10 tapausta sisältäviä uskontokuntia.

Väestöön kuuluvat ne Suomen kansalaiset ja ulkomaalaiset, jotka asuvat vakituisesti Suomessa, vaikka olisivatkin tilapäisesti ulkomailla.

Ulkomaalaisella on kotipaikka Suomessa, jos hänen oleskelunsa on tarkoitettu kestävänsä tai on kestänyt vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija saa kotipaikan vasta, kun hänen hakemuksensa on hyväksytty.

Suomessa asuvat vieraan valtion lähetystöön, kaupalliseen edustustoon tai lähetetyn konsulin virastoon kuuluvat henkilöt sekä näiden perheenjäsenet ja henkilökohtainen palveluskunta eivät kuulu maassa asuvaan väestöön, elleivät ole Suomen kansalaisia. Sen sijaan Suomen ulkomailla olevien lähetystöjen ja kaupallisten edustustojen suomalainen henkilökunta sekä YK:n rauhanturvajoukoissa palvelevat luetaan maassa asuvaan väestöön.

Maahan tulleen Suomen kansalaisen on ilmoitettava yli kolmen kuukauden oleskelustaan maistraatille, joka päivittää tiedot väestötietojärjestelmään (laki 661/2009). Ulkomaalaisen maahantulo edellyttää, että hänellä on voimassa oleva vaadittava viisumi, oleskelulupa taikka työntekijän tai elinkeinonharjoittajan oleskelulupa, jollei hän ole EU:n tai ETA:n kansalainen tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu (ulkomaalaislaki 301/2004). EU:n tai ETA:n kansalainen voi oleskella maassa kolme kuukautta ilman erityistä lupaa, minkä jälkeen hänen maassa oleskeluunsa tarvitsee perusteita ja maistraattiin rekisteröitymistä. Maistraatti tallentaa sille ilmoitetut ulkomaan kansalaista koskevat kotipaikkatiedot väestötietojärjestelmään, jos henkilö saa Suomesta kotikuntalain (201/1994) mukaan määräytyneen kotikunnan ja siellä olevan vakinaisen asuinpaikan.

Perustellusta pyynnöstä ulkomaan kansalaisen tiedot voidaan tallentaa myös lyhyen oleskelun jälkeen, jos hänellä esim. on kotikuntalaissa tarkoitettu tilapäinen asuinpaikka Suomessa ja tallentaminen on tarpeen työskentelyyn tai vastaavaan olosuhteeseen liittyvien oikeuksien toteutumisen vuoksi (laki 661/2009). Väestönmuutostilastossa henkilön siirtyminen muualta Suomeen luetaan maahanmuutoksi, vain jos väestötietojärjestelmään on tehty merkintä, että hän on saanut vakinaisen asuinpaikan Suomesta.

Maasta muuttavien on tehtävä itsestään muuttoilmoitus kuten maan sisällä muuttavienkin (lait 661/2009, 201/1994). Maasta muuttaneiksi katsotaan henkilöt, jotka muuttavat ulkomaille asumaan yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi. Poikkeuksen muodostavat Suomen kansalaiset, jotka ovat diplomaatteja, kehitysyhteistyössä toimivia yms. (kotikuntalaki 201/1994). Pohjoismaiden välisen sopimuksen mukaan tilapäistä oleskelua, joka kestää alle kuusi kuukautta ei pidetä muuttona (kotikuntalaki 201/1994, asetus ja valtiosopimus 96/2006).

Kun henkilö muuttaa Pohjoismaasta toiseen, hänen on ilmoitettava muutostaan tulovaltion paikalliselle rekisteriviranomaiselle, joka päättää rekisteröidäkö henkilö tulovaltiossa asuvaksi. Tulovaltion rekisteriviranomainen ilmoittaa päätöksestään kyseiselle henkilölle ja lähtövaltion rekisteriviranomaiselle. Lähtövaltion väestörekisterissä maastamuuttopäiväksi merkitään se päivä, jona henkilö on otettu tulomaan paikalliseen väestörekisteriin (kotikuntalaki 201/1994, asetus ja valtiosopimus 96/2006).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Väestöaineisto on kokonaisaineisto. Siinä on väestötietojärjestelmästä poimittu koko Suomen maassa asuva väestö.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Yleisesti ottaen Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmää voidaan pitää henkilöiden suhteen erittäin kattavana. Jotta henkilö saa henkilötunnuksen on hänet kirjattava väestötietojärjestelmään. Eläminen Suomessa ilman henkilötunnusta on käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Laillinen työssäkäynti, pankkitilin avaaminen, asioiminen viranomaisten kanssa jne. edellyttää henkilötunnusta. Voidaan olettaa, ettei Suomessa ole merkittäviä määriä esim. yli vuoden kestäviä jaksoja 'pimeää' työtä tekeviä henkilöitä, joille palkka maksetaan käteisellä. Vähintään vuoden mittaiseksi tarkoitettu oleskelu on edellytys Suomen väestöön kirjautumiseen.

Väestötietojärjestelmää on pidetty yllä henkikirjoituksen lakkauttamisen jälkeen vuodesta 1989 pelkästään väestönmuutosilmoituksin. Näiden oikeellisuudesta kertoo väestötietojärjestelmästä tehty osoitteiden luotettavuustutkimus.

Väestörekisterikeskus teettää vuosittain Tilastokeskuksella otantatutkimuksen osoitetietojen oikeellisuudesta. Noin 11 000 hengeltä tiedustellaan, onko heidän osoitteensa väestötietojärjestelmässä oikea. Vuoden 2012 tutkimuksessa vastanneista 98,9 prosentilla tieto oli oikein. Tutkimuksen kato oli 16,9 prosenttia. Kadon osalta osoitteet pyrittiin tarkistamaan muista lähteistä. Katoon kuuluvista henkilöistä 92,3 prosentilla osoite

pystyttiin toteamaan oikeaksi, 5,9 prosentilla vääräksi ja 1,8 prosentilla tietoa ei voitu tarkistaa. Jos oletetaan kaikkien kadossa olleiden tarkistamatta jääneiden tiedot vääriksi, olisi lopullinen oikeiden osoitteiden osuus 98,1 prosenttia.

Kunnittaisiin väestötilastoihin virheelliset osoitteet vaikuttavat vain, jos väärä osoite on toisessa kunnassa kuin oikea osoite. Vääristä osoitteista vain osa on väärässä kunnassa

Kunnallisvaalien yhteydessä ulkomaalaisten äänioikeusilmoitusten palautukset paljastavat yleensä noin 1 000 henkeä, jotka ovat muuttaneet maasta ilmoitusta tekemättä ja ovat siten olleet edelleen tilastoituna väestöön. Väestörekisterikeskus poistaa heidät väestötietojärjestelmän maassa asuvasta väestöstä ennen seuraavaa vuodenvaihdetta.

Väestötietojärjestelmästä saadusta vuoden 2015 lopun väestöaineistosta on selvitysten jälkeen poistettu todennäköisesti ulkomaille muuttaneina 3 210 henkilöä. Nämä henkilöt ovat ulkomaiden kansalaisia, joiden osoite on tuntematon ja jotka eivät ole vuosien 2012–2014 välisenä aikana saaneet palkkatuloa, pääomatuloa, yrittäjätuloa, työttömyystukea, eläketuloa, toimeentulotukea tai sairausvakuutuksen korvauksia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastokeskus päivää vuodenvaihteen väestön vuoden viimeiselle päivälle. Aluejakona on vuodesta 1999 lähtien käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on tilastoitu yhteen jo edellisen vuoden viimeisen päivän tilastoihin. Tieto yhdistyneiden kuntien väkiluvuista ennen yhdistymistä on kuitenkin tarvittaessa saatavilla.

Kunnittaisia ennakkollisia väestötietoja on saatavilla kuukausittain.

<http://tilastokeskus.fi/til/vamuu/index.html>

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vamuu/?tablelist=true

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Väestön perustiedot on saatavilla sähköisessä muodossa kunnittain tai kuntaa suuremmalla aluejaolla Tilastokeskuksen ilmaisessa väestötietopalvelussa internetissä.

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/?tablelist=true

Maksullisessa sähköisessä tietopalvelussa on saatavilla eritellympää tietoa väestöstä mm. kunnan osa-alueittain. <http://www.stat.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoteen 1998 asti vuodenvaihteen kunnittaiset väestötilastot tehtiin vuoden viimeisen päivän aluejaon mukaan. Vuodesta 1999 lähtien on käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Laskettaessa kunnan väestömäärän muutosta on muutos laskettu yhdistyneiden kuntien kohdalla huomioiden yhdistyvien kuntien aikaisemmat väkiluvut.

Taulukoitaessa väestöllisiä alueellisia aikasarjoja voidaan taulukot tehdä joko kunkin vuoden aluejaon mukaan tai päivittäen aluejakoa takautuvasti viimeisen vuoden tilastoja vastaavaksi. Taulukoissa ilmoitetaan aina mitä aluejaotusta on käytetty.

Väestötietoja on saatavilla vuodesta 1749 lähtien. Vuodesta 1865 lähtien on julkaistu seurakunnittaisia väestömääriä ja vuodesta 1880 kunnittaisia väestömääriä. Papiston kymmenvuotistauluista on saatavilla väestön ikä-, siviilisäätö- ja kielitietoja seurakunnittain vuoteen 1940 asti. Kunnittain nämä tiedot ovat vuodesta 1950 kymmenvuosittain väestölaskentoihin perustuen. Vuosittain kunnittaisia väestön ikätietoja sekä siviilisäätö- ja kielitietoja on saatavissa vuodesta 1970 alkaen.

Sähköisessä muodossa kunnittaisia väestötietoja on saatavilla vuosittain vuodesta 1980 lähtien. Maksuttoman väestötietopalvelun aikasarjat alkavat vuodesta 1865.

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/?tablelist=true

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen muissa tilastoissa pohjatietona väestön osalta käytetään väestötilaston aineistoa. Näin ollen Tilastokeskuksen eri tilastot täsmäävät väestötietojen suhteen.

Lisätietoja

Markus Rapo 029 551 3238
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

vaesto.tilasto@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Väestörakenne 2015, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-5379 (pdf)